

Ikki nærur nóg góð

**Orðaskifti
um fæ-
roysku
pressuna**

sjónarmið

**Finnbogi
Isaksen
løgtings-
maður
skrivur:**

Hesi seinastu 8–10 árinu eru hendar stórbroytingar innan færoysku pressuna. Ein orsök er, at tann tekniska útgerðin er batnað so nógv í okkara tíð, ein onnur at vit hava fingið meira útbúgvandi tíðinda-fólk enn áður — og ein triðja er so tað, at vit hava fingið sjónvarp.

Framgongdin innan ta teknisku útgerðina hevur havt við sær, at bløðini í dag vanligja hava 3 til 4 ferðir so stórt síðutal sum fyrri 10–15 árum síðani, og at útsjóndin er ein heilt onnur og nógv vakrari. M.a. hevur tann sonevndi off-sett teknikkurin skapt møguleikar fyri at hava fleiri og betri myndir í bløðunum enn áður.

So er at spyrja, um færoyska pressan er vordin nógv betur hesi árinu? Helst verður neyðugt at svara jáltandi. Við tí økta

síðutalinum eru møguleikar skaptir fyri fjølbroyttari tilfari, bæði við fleiri tíðindum og undirhaldandi lesnaði. Onki er at ivast í, at tann færoysku bløðin hava meira tíðindatilfar í dag enn fyrri fáum árum síðani.

Men bløðini eru fyrst og fremst ætlað sum mál-gagn fyri ávisar politiskar flokkar, tann flestu teirra. Oyggjatiðindi og Norðlýsið siga seg vera politiskt óheft, men stundum knipur hjá teimum at halda hesa reglu.

Hini bløðini, sum beinleiðis siga seg vera politisk, røkja sína uppgávu ivasama væl. Tað er t.d. ein spurningur, hvussu nógv tjóðveldisflokkurin, javnaðarflokkurin etc. skulu ella eiga at nýta av peningi til at greiða fólk frá, at tað nú var HB ella TB, sum vann seinasta

sunnudag. Tann stóra politiska upplýsingin liggur ikki í tí.

Veikleikin við færoysku bløðunum er — eftir mini áskoðan — júst henda samanleggingin av, at tann royna at gera seg galdandi sum tíðindaberar og samstundis eru politisk mál-gagn. Tað politiska tilfarið verður ikki nógv gott av hesi grund — og tíðindatilfarið verður í mongum fornum politiskt lítið og ikki skagit.

Skulu vit fáa eina nóg góða færoyska pressu, bæði politiskt og tíðindaliga sæð, hevði helst verið rættari at gjørt eitt sundurbýtið. Eg kundi hugsað mær, at tann politiska bløðin einans skrivaðu um politisk og samfelagslig mál, og at onnur heilt ópolitisk bløð tóku sær av tíðindum og undirhaldandi tilfari.

Ímóti hesum kann

sjálvsagt tað sigast, at »ongin« hevði tímað at lisið tann politisku bløðin. Hetta haldi eg ikki vera rætt. Kanska hevði tað verið torført at rokkið langt upp í upplagstali, men neyvan hevði tað verið óðrvisi enn so, at øll tann, sum hava áhuga fyri politiskum og samfelagsligum viðurskiftum, høvdu lisið hesi bløð. Var innihaldið avmarkað til bert at umfata politisk og samfelagslig mál, skuldi tað heldur ikki verið neyðugt við tí stóra síðutalinum, og framleiðslan hevði tí verið biligari enn nú.

Sum heild er tað min meting, at tann samnavsturvur av politikki og tíðindatilfari, sum er í bløðunum, ger, at færoyska pressan ikki er nærur nóg góð.

Í innganginum nevndi eg, at vit eisini hava

fingið sjónvarp. Ja, tverri. Tey seinastu 100 árinu man færoysk mentan og færoyskt mál neyvan hava staðið fyri sliktum trýsti, sum hetta danska sjónvarpið er. Tað er tíð uppá, at sjónvarpið kemur undir alment eftirlit, og at avgerð verður tikin um, hvussu stórt partur av senditíðini skal vera færoyskt tilfar. Í grannalundunum halda teir — so vilt mær kunnugt — uppá 50%. Hetta verður kanska torført hjá okkum, men ein ávisan prosentpart eiga vit at seta okkum fyri at hava á færoyskum — og tekstir-nir til útlendsku sendingarnar mugu eisini vera færoyskir.

At enda skal eg nevna útvarpið, sum eftir míni meting er tann stovnur innan færoysku pressuna, sum røkir sína uppgávu best. Fegin vildu vit øll

havt longri senditíð og uppaftur betri sendingar. Nú eru húsaumstøðurnar góðar, so har er ongin umbering longur. Men hvat hjálpa eini fin húsa, tá landsstýrið og figgjar-nevnd syta fyri, at útvarpsgjaldið fylgir prívæstrinum? Tað ljóðar sum ein lygn, tá eg vísi á, at sjónvarpið tekur 250 kr. í siggjaragjaldi fyri at endursenda danskar sendingar, meðan útvarpið ikki fær meira enn 230 kr. í útvarpsgjaldi fyri at framleiða færoyskar sendingar.

Tað er ein uppgáva fyri okkum færoyingar sum tjóð at fara væl um útvarpið og stuðla tí. Kanska kann sigast, at útvarpið er tann parturin av færoysku pressuni, sum er »nærur nóg góður«.

Framhald av síðu 16

teimum flestu kadettunum. Eftir eitt ella tvey ár á hægri siglingarskúla eru teir nú í holt við fyrstu triggjar mánaða praktikk-tíðina. Nógvir av teimum eru foddir og uppvaksnir fleiri túsund kilometr frá havinum, langt inni í Mið-Asi. Nakrir teirra høvdu enntá ongantið sæð havið, tá teir fóru á skúlarnar í Murmansk og Kaliningrad, har teir, nú eru næmingar.

Tilveran hjá kadettunum um borð á barkini krevur, at teir brúka bæði høvur og hendur — farmurin hjá skipinum eru avbjóðingar og upplivingar. Triggjar dagar um vikuna arbeiða kadettarnir á dekkinum, tveir dagar um vikuna ganga teir í skúla

og ein dag um vikuna eru teir í kabyssuni, vaskarinum, bakarinum og á øðrum sliktum stöðum. Bólkar av kadettum hava vakt alt samdøgrið. Vaktaraskifti er hvønn fjórða tíma.

Tað skula fyra kadettar til bert fyri at halda teimum báðum stóru róðrunum.

Spæla dag og nátt

Teir sova ikki frittíðina burtur. Her eru nógvir møguleikar at havast okkurt at. Sedov hevur bókasavn, ein biograf við 120 stólum og tveimum sýningum um dagin, lesir, ringar, kappingar og upptraðkan við tónleiki og stuttum skemtileikum. Sum øll onnur í Sovjet-

samveldinum telva kadettarnir, bæði um morgunin, á middegi og um kveldið. Nógvir hava ljóðfari við — eg trúgvi neyvan, tað hevur verið ein einasti minuttur hesi 16 samdøgri, hvar eg niðriundir í villinborg Sedovs ikki havi kunnað funnið ein kadett ella ein matros við gítari sínum ballalaiku ella harmoniku. Fyrstu kveldini, aftaná at vit fóru úr Esbjerg, vóru lýggi. Tá sátu kadettarnir við ljóðforum sínum í teimum stóru togverksrullunum á dekkinum. Og meðan kadettarnir spakuliga murrðu um stóru skógirnar og um eingjarnar fram við Volgu, hegláðu stjórnskotini niður yvir himmalin.

Hýrurin um borð á hesum veldiga skipi er størsti hvøkkurin, eg havi fingið á ferðini: hann er ómetaligur, rólur og hugnaligur. Eg væntaði at siggja blindan disiplin. Men so varð ikki — heldur hinvegin! Úti á havinum hevur klædnabúningin verið tilvildarligur, summir hava gingið í eyðkennisbúna og aðrir í vanligum klæðum.

Teir heitu dagarnar hava skóleysir kadettar

ligið og sløðt í sólini á dekkinum, berir omanfyri mittið. Teir eru opnir og vinarligir. Á sama hátt sum heima í móðurlandinum hoyrist orðið »tovarisch« aftur og aftur her á Sedov. Tað merkir vinur — og tað sær út, sum teir meina tað, tá teir siga tað.

Tveir keða seg

Tá Sedov nú fyrrapartin verður bundin í Tórshavn — ella øvugt — er tað annað enn »bert« eitt skúlastip, sum vitjar Tórshavn: tað er samstundis ein flótandi siglingarskúli. Seks stórar skúlastovur eru um borð, av teimum er ein innrættað við siglingartólum og ein onnur við radiotelefonum, telegrafi og øðrum sliktum tólum. Lærarar eru við — eisini til at undirvísja í enskum.

Bert fyri tveir persónar kann tíðin av og á gerast long um borð. Teir eru læknin og tannlæknin. Teir keða seg óført báðir tveir. Í hølum sínum hava teir röntgenútgjerd, skurðborð og tannlæknastól, men tað er sjáldan brúk fyri hesum. Sjálvt viku-liga læknakanningin av øllum umborð avdúkar

Seta brand-meistara

Tórshavnar býráð skal á fundi í annaðkvøld avgera, hvør skal gerast brandmeistari í býnum.

Seks umsóknir kom til starvið.

Býráðið skal eisini á fundinum í morgin taka støðu til uppskot frá gotunavnnevndini um navn á átta nýggjum vegum. Onnur mál eru ikki á skranni fyri henda fyrsta almenna býráðsfundin eftir summarfritíðina.

Vesturland móðurskip í Grønlandi

Rækjutrolarin Vesturland virkar nú sum

móðurskip hjá grønlandskum laksabátum.

Landsstýrismaðurin Lars Emil Johansen hevur gjørt sáttmála við Nordafar um leigu av Vesturlandi, so leingi laksaveiðan stendur við. Vesturland skal liggja í Napasok og taka móti og arbeiða laksin frá bátunum. Hann kann taka ímóti uml. 90 tons, so tað verður neyðugt at uppskipa einaferð í Nordafar, tí í fjør komu 170 tons av laks upp á land í Napasok. Fólk úr bygdini skula arbeiða um borð á Vesturlandi. Orsøkin til, at landsstýrið hevur leigað eitt skip at taka móti laksinum, er tann, at verksmiðjan í Napasok hevur verið afturlatin síðani í januar, skrivur Grønlandsposten 19. august.

heldur tú ikki

sosialin

sjáldan nakran sjúkling. Kadettarnir eru raskir dreingir — og teir hava eina brennandi livsgleði. Nú eru tað Føroyar, sum telja. Teir gleða seg til at

siggja oyggjarnar og hitta fólk. Og hoyrir man teir heilsa við einum »mir e derusba« so er tað alt í lagi. Tað merkir friður og vinarlag.